

Опорний конспект

Попит на певний товар чи послугу відображає реакцію споживача на власну потребу в ньому та ціну цього товару.

Попит - це залежність між кількістю товару, яку споживач хоче придбати протягом певного періоду, і ціною на цей товар. Іншими словами, попит - це платоспроможна потреба.

Економічний закон попиту: чим вища ціна на певний товар, тим менший на нього попит із боку покупців.

Попит залежить не тільки від цінових чинників. Існують так звані нецінові умови, які істотно впливають на бажання споживачів купити товар. На попит впливають *такі чинники:*

- ✓ рівень доходів населення;
- ✓ розміри ринку певного товару, його кількість у продажу;
- ✓ наявність у продажу товарів-дублерів;
- ✓ суб'єктивні смаки та психологія покупців.

Пропозиція - це маса товарів, що є на ринку чи може бути швидко доставлена на нього.

Цю "масу" передбачається продати за певною ціною у визначений проміжок часу.

Обсяг пропозиції змінюється залежно від ціни: чим вища ціна, то за інших рівних умов, вищий розмір пропозиції на ринку цього товару.

Закон пропозиції означає, що зі збільшенням ціни обсяг пропозиції зростає, а зі зниженням - падає.

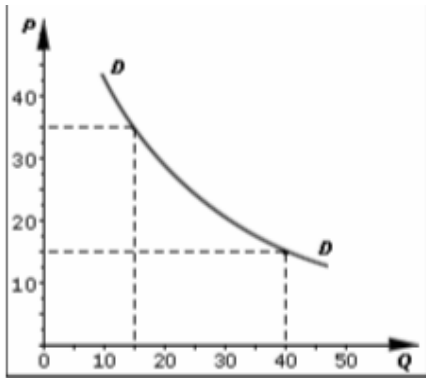
Тобто величина пропозиції на ринку перебуває у прямій залежності від ціни на товар та послуги.

Пропозиція, як і попит, також залежить від різних нецінових чинників - можливості виробити товар, організувати його реалізацію, часові, просторові та, зрештою, ситуаційні (свято, зима, спека чи дощ) або навіть побутові чинники. Вплив цих чинників змінюється через зміну самої пропозиції.

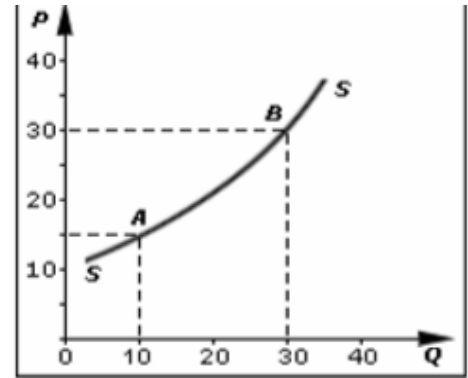
Графік попиту (Крива попиту) — відношення між ринковою ціною товару і грошовим виразом попиту на неї.

Крива попиту показує вірогідну кількість товару, який вдається продати за певний час та за певною ціною. Що еластичніший попит, то вища ціна може бути встановлена на товар.

Графік пропозиції (крива пропозиції) показує співвідношення між ринковими цінами і кількістю товарів, які виробники бажають запропонувати.

Крива попиту

Крива пропозиції

Еластичність попиту — це показник, що виражає коливання сукупного попиту, викликані пониженням цін на товари і послуги.

$$E = ((Q^2 - Q^1) : (P^2 - P^1)) : ((Q^2 + Q^1) : (P^2 + P^1))$$

Q - кількість продукції

P – ціна продукції

Еластичним називається попит при $E_d > 1$.

Попит нееластичний при $E_d < 1$.

Нецінові чинники попиту:

- кількість покупців (збільшення кількості покупців підвищує ринковий попит і навпаки);
- доходи споживачів (пряма залежність між доходами і попитом);
- очікування споживачів (очікування зростання цін майбутньому збільшує попит і навпаки);
- ціни на супутні товари.
- місткість ринку. Чим більш розвинений ринок, тим більше він спонукає економічних суб'єктів до пошуку нових джерел доходу задля збільшення свого платоспроможного попиту;
- кліматичні умови (у курортній зоні пізньої весни, влітку та ранньої осені зростає попит на купальні костюми, екскурсійні послуги тощо.)

Крім цінових чинників на зміну пропозиції впливають і нецінові чинники. Найважливіші з них — зміна технології виробництва, зміна цін на ресурси, зміна цін на інші товари та ефект очікування.

Ринкова рівновага – це стан ринку, за якого обсяг попиту дорівнює пропозиції. ($Q_D = Q_S$). Графічно обидві криві перетинаються (рис.4.1.)

Ціна рівноваги – це ринкова ціна (P^*), за якої обсяг попиту дорівнює пропозиції

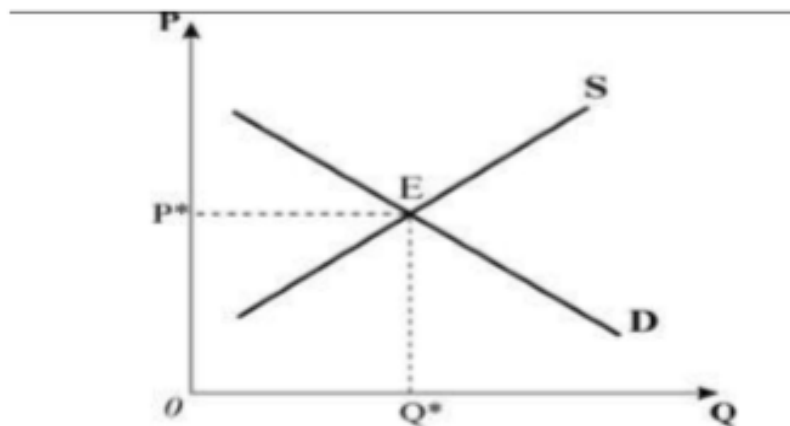

Рис. 4.1. Ринкова рівновага

Задача

Величини попиту і пропозиції на ринку товарів представлені в таблиці

Ціна, грн, P	Попит, тис. T	Пропозиція, тис. t
80	4	10
70	5	9
60	6	8
50	7	7
40	8	6
30	9	5
20	10	4

За даними таблиці:

- 1) Побудуйте криві попиту і пропозиції.
- 2) Знайдіть точку ринкової рівноваги, рівноважну ціну та рівноважну кількість продукції.
- 3) Як зміняться рівноважні ціна та кількість продукції на ринку, якщо зростуть доходи покупців

Домашнє завдання:

1. Опрацювати та законспектувати до зошита теоретичний матеріал.
2. Розв'язати задачу.
3. Зробити скриншот виконаного завдання та надіслати на

e-mail: ksenija.rengevich@gmail.com